

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЯК КРЕАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

THE USING OF AUTHENTIC MATERIALS AS A CREATIVE APPROACH TO THE FOREIGN LANGUAGE LEARNING

У статті розглядаються питання доцільності та ефективності використання автентичних матеріалів під час вивчення іноземної мови та подається класифікація відповідно до їхніх характеристик, функцій і цілей. Зокрема, аудіо та відеозаписи покращують розуміння інформації на слух, збільшують словниковий запас, поглиблюють культурні знання та формують мовні звички. Паперові матеріали сприяють розвитку навичок читання та засвоєнню необхідних граматичних структур. Більше того, досліджуються причини та особливості застосування відео-, аудіоматеріалів та автентичних текстів на заняттях, які реалізують креативний підхід до вивчення іноземної мови та допомагають успішному зануренню мовця у культуру іншої країни.

Розкриваються переваги використання автентичних текстів, створених носіями мови, порівняно з адаптованим, які були штучно спрощені та не несуть відповідного культурного наповнення. Значна увага приділяється необхідності залучення віршів, римівок, скоромовок, пісень з метою кращого розуміння ритміко-інтонаційної природи мови та підсвідомого засвоєння нових слів і граматичних структур. Також важливе значення у процесі опанування мовою відіграють фільми, серіали, тому що їх використання дозволяє краще зрозуміти традиції, звичаї, суспільні норми та табу країни, мова якої вивчається. Висвітлюється роль інтернету як важливого джерела інформації, де можна знайти величезну кількість навчальних ресурсів, які не лише поглиблюють знання, а й сприяють самоосвіті.

Крім того, наголошується на тому, що використання автентичних матеріалів підвищує мотивацію та інтерес до вивчення мови, формує навички ефективного міжособистісного спілкування, дає змогу зробити навчання більш комунікативно спрямованим і наближеним до реального життя, що призводить до успішної комунікації.

Ключові слова: автентичні матеріали, вивчення іноземної мови, адаптовані матеріали, комунікація, комунікативні навички.

The necessity and efficiency of using authentic materials in class is investigated in this article. The authentic materials are also classified and described according to their purposes and characteristics. Films, serials, audio recordings play a key role in developing listening skills, speech habits, in enriching vocabulary, and in enlarging knowledge about customs and traditions of another country. Meanwhile, paper-based materials are more focused on improving reading and grammar skills. They facilitate learning and promote successful immersion in a foreign culture.

The research also reveals that there is a definite advantage of using authentic materials over adapted ones because the former help learners to better understand the structure and functioning of the language being taught, and to accustom to real communicative situations. Furthermore, being simplified for educational purposes adapted materials lack credibility and accuracy. Their artificiality prevents students from proper understanding a spoken language. The Internet is also a huge source of educational information, which helps to deepen knowledge and to interest students in self-education.

Moreover, great emphasis was put on the value of poems, songs, tongue twisters and the like in acquiring the right pronunciation, and apprehending prosody of the language being taught. The significance of the authentic materials cannot be underestimated, especially taking into account their ability to motivate learners, to arouse their interest and desire to learn. The main aspects of authenticity and its fulfillment in the process of learning were described in the article as well. Thus, using authentic materials is highly important when it comes to developing conversational skills, and preparing students for the real life communication.

Key words: authentic materials, foreign language learning, adapted materials, communication, communicative skills.

УДК 81'243:378.147

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.2-2>

Качур І.І.,

викладач кафедри іноземних мов
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Світ не стоїть на місці. З розвитком науки і техніки кордони між країнами втрачають своє первісне значення. Зараз ми можемо спілкуватися з людьми, які живуть на іншому кінці планети і за лічені години здатні дістатися до будь-якого куточку світу. Глобалізація сучасного суспільства вимагає нових, більш дієвих та ефективних підходів до вивчення іноземних мов, одним із яких є використання автентичних матеріалів у процесі викладання іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останнім часом все більше уваги приділяється поняттю автентичності в методиці навчання іноземних мов. До цього питання зверталися такі американські та англійські дослідники, як С. Уоллес,

К. Морроу, Дж. Шерман та інші. Особливості використання автентичних матеріалів на уроках іноземної мови були широко відображені у працях В. Костомарова, Т. Дубініна, В. Папіжук та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових праць, питання ефективності та доцільності використання автентичних матеріалів ще не повністю розкриті.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкриття питання ефективності застосування автентичних матеріалів як креативного підходу до вивчення іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Натепер концепція навчання іноземній мові повинна мати комунікативне спрямування. Учень мусить не

лише вміти правильно писати та читати іноземною мовою, а й бути здатним сприймати і розуміти її на слух у різних комунікативних ситуаціях, бути готовим до живого спілкування з носіями мови. Досить складно оволодіти комунікативною компетенцією не перебуваючи в країні, мова якої вивчається. Тому на заняттях для розвитку мовленнєвих навичок викладач має створювати реальні та уявні ситуації спілкування [7, с. 44], використовуючи при цьому автентичні матеріали.

До трактування поняття автентичності існує багато підходів у методиці навчання іноземної мови, але традиційним вважається таке визначення: автентичні матеріали – це матеріали, створені носіями мови, які можуть бути застосовані у навчальному процесі для реалізації комунікативного підходу до вивчення іноземної мови [6, с. 13]. Основною дидактичною одиницею навчання вважається автентичний текст, який, за словами Г.В. Барабанової, надає фактологічний матеріал для організації навчального спілкування [1; 3, с. 221].

Н.Д. Гальскова визначає автентичні тексти як такі, які носії мови створюють для носіїв мови, тобто оригінальні тексти, побудовані на реальних ситуаціях, а не на навчальних [4, с. 79]. Такі тексти розширюють словниковий запас, адже засвоєння лексики відбувається в контексті, який допомагає конкретизувати значення слів, пояснювати й уточнювати випадки їх вживання відповідно до усталених мовних норм і стандартів [3, с. 222].

Використання автентичних матеріалів є цілком обґрунтованим. По-перше, автентичні тексти містять інформацію, яка часто не відображається у навчальних текстах: професійну термінологію, жаргонізми, специфічні моделі побудови словосполучень і речень [5, с. 125]. По-друге, автентичні матеріали містять культурний компонент і дають можливість мовцю краще зрозуміти країну, мова якої вивчається. Автентичні матеріали можна поділити на чотири категорії:

- паперові (книги, газети, журнали, листівки, рекламні оголошення тощо);
- аудіо- та відеоматеріали (теле- та радіограми, звукозаписи тощо);
- інтернет-ресурси;
- інші (пісні, вірші, рисівки та інше) [9; 8, с. 354].

Паперові матеріали включають в себе інформаційні джерела, які носії мови використовують у повсякденному житті для різних цілей. До найпоширеніших прикладів цієї категорії належать книги, газети та журнали. В той час як книги вимагають певного рівня володіння мовою, періодичні видання можуть бути використані на різних рівнях для різних навчальних цілей [8, с. 354]. Наприклад, розглядаючи тему «Подорожі», можна використати цікаві статті про визначні місця у різних країнах. Це дасть змогу зацікавити та мотивувати

учнів до вивчення мови, а також сприятиме засвоєнню необхідних граматичних структур, розвиватиме навички читання.

До паперових матеріалів також належать квитки, етикетки, брошури, листівки, календарі, афіші, рекламні оголошення тощо. Їхнє використання робить заняття комунікативно спрямованим і наближеним до реальних життєвих ситуацій. Таким чином, формування ділової культури є однією із цілей роботи з текстом, що містить культурний компонент. Це передбачає вивчення звичаїв, традицій, національного характеру, менталітету, поведінки представників для подальшої успішної співпраці з носіями мови [3, с. 224].

Аудіо- та відеоматеріали відіграють значну роль під час вивчення іноземної мови, оскільки допомагають набути правильну вимову та тренують навички слухання, використання візуального елементу у поєднанні зі звуком дозволяє краще запам'ятати інформацію [8, с. 354]. Проте підготовка такого уроку вимагає більше часу та зусиль, тому що потрібно детально спланувати де, як, і на якому етапі уроку буде задіяно цей матеріал та чи відповідає він поставленій меті.

Використання автентичних аудіоматеріалів має свої переваги перед застосуванням спрощених аудіотекстів, які згодом можуть спричинити труднощі при розумінні розмовної мови. Адаптовані тексти позбавлені авторської індивідуальності та національної специфіки, тоді як автентичні викликають інтерес в учнів завдяки своїй тематичній і жанровій різноманітності. Вони ілюструють вживання живої мови в природному соціальному контексті і в формі, прийнятій її носіями [4, с. 128], які можуть мати різний акцент, тембр голосу та швидкість мовлення. Розуміння різних комунікативних стилів і здатність пристосуватися до вимови будь-якого мовця є запорукою успішної комунікації.

Не слід забувати про використання фільмів і серіалів, які є одним із найефективніших способів вивчення мови. Проте вони мають бути підібрані таким чином, щоб їхній зміст викликав інтерес і відповідав навчальним цілям [7, с. 46]. Гарним прикладом є серіал “*Extr@*”, випущений англійською, німецькою, французькою та іспанською мовами. Він був спеціально створений, щоб полегшити процес вивчення іноземної мови.

Багатим джерелом інформації різної тематики є інтернет. Його можна використовувати і як допоміжний засіб, і як основний метод навчання. Зокрема на сайтах *British Council*, *Deutsche Welle* та *Goethe Institut* можна знайти багато навчальних матеріалів і статей, які допоможуть зробити урок більш інформативним та насиченим. Крім того, такі навчальні відео як “*Deutsch lernen mit Videos*”, “*Mein Weg nach Deutschland*”, “*BBC Learning English*”, “*Easy English*” та багато інших не лише сприяють збагаченню словникового запасу учнів,

а й дають розгорнуту інформацію щодо культури та рівня життя країни. В такий цікавий і нетрадиційний спосіб мова вивчається швидше і ефективніше, адже чим більше органів чуття задіяно, тим краще засвоюється інформація.

До категорії інших автентичних матеріалів належать пісні, вірші, римівки, коліскові, скоромовки тощо. Вони фокусують увагу на ритмічній природі мови, тому читання поезії чи спів допомагають людині опанувати супрасегментні засоби організації мови (інтонацію, наголос, темп, паузацію тощо) на підсвідомому рівні. Крім того, у процесі вивчення вірша чи пісні учень одночасно засвоює граматичні конструкції, лексичний матеріал і ритміко-інтонаційне забарвлення твору [2, с. 44].

Використання автентичних матеріалів під час занять підвищує рівень мотивації та зацікавленості до мови завдяки її сприйманню та застосуванню у реальних комунікативних ситуаціях [4, с. 139]. Відомо, що використання автентичних текстів, аудіо та відео ресурсів дає учням можливість зрозуміти, як мова функціонує у тій чи іншій культурі, які мовні структури використовуються у тих чи інших ситуаціях. Максимальне застосування оригінальних джерел сприяє свідомому використанню здобутих лексико-граматичних знань у справжньому спілкуванні [4, с. 125]. Адже саме автентичні тексти дають змогу пізнати культуру, традиції, спосіб мислення країни, мова якої вивчається.

Висновки. Використання автентичних матеріалів на уроках іноземної мови сприяє ефективнішому і швидшому засвоєнню учнями мови, а також покращує їхнє входження в іншомовну культуру, розширює кругозір, сприяє загальному розвитку і становленню свідомої, толерантної до інших культур особистості. Більше того, це робить заняття цікавішим, сприяє творчому розвитку учнів, підвищує їхню мотивацію та готує їх до спілкування в реальних умовах. Інтерес до вивчення іноземної мови, сформований на заняттях, дасть змогу учням і надалі самостійно поглиблювати здобуті знання та розвивати навички.

Використання автентичних матеріалів під час читання та аудіювання сприяє формуванню та розвитку навичок, необхідних для спілкування

з носіями іноземної мови в реальних комунікативних ситуаціях. Автентичні фільми поглиблюють лінгвокраїнознавчі знання і покращують комунікативні вміння, що в майбутньому сприятиме продуктивному вирішенню будь-яких проблем і дасть змогу досягти успіху в міжкультурному спілкуванні. Тож сучасний викладач має широко використовувати автентичні матеріали як основу для реалізації базової мети навчання – формування комунікативної компетенції, яка є запорукою успішної соціалізації індивіда.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Барабанова Г.В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання у немовному ВНЗ. Київ : Фірма «ІНКООС», 2005. 315 с.
2. Василенко О.М., Сисоєнко І.В. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2014. Вип. 49. С. 42–47.
3. Войтанік І.В. Використання професійно-орієнтованих текстів із культурним компонентом для навчання англійської мови студентів-економістів-міжнародників. *Мовні і концептуальні картини світу* : зб. наук. пр. 2014. № 47, ч. 1. С. 218–228.
4. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам : пособие для учителя. Москва : АРКТИ, 2000. 165 с.
5. Коротка Н.В. Роль автентичних матеріалів у вивченні ділової англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 4(72), грудень. С. 124–127.
6. Носонович Е.В. Методическая аутентичность в обучении иностранным языкам : *Иностранные языки в школе*. 2000. № 1. С. 11–16.
7. Папіжук В. Використання автентичних матеріалів під час навчання французької мови як третьої іноземної у ВНЗ. *Проблеми підготовки сучасного вчителя* : зб. наук. пр. 2014. № 10, ч. 2. С. 43–47.
8. Adam S.L., Stan R.S., Moangă A.S. Authentic Language Teaching Materials. Advantages and Challenges. *Bulletin UASVM Horticulture*. 2011. 68(2), 353–356.
9. Calderhead J., Shorrock S.B. Understanding Teacher Education. Case studies in the Professional Development of Beginning Teachers. London : The Falmer Press, 2005. 235 p.